

2023Z19578

Vragen van het lid **Jasper van Dijk** (SP) aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *F-35's voor Israël* (ingezonden 1 december 2023).

Vraag 1

Hebt u kennisgenomen van de berichten waaruit blijkt dat Israël de F-35 heeft gebruikt voor bombardementen in Gaza?¹

Vraag 2

Is het juist dat daarbij ook zeer zware bommen van 2.000 pond zijn gebruikt? Zo nee, hoe zijn dan de feiten?

Vraag 3

Is u inmiddels bekend dat de F-35 meermaals is ingezet in Gaza? Zo ja, waar en wanneer?

Vraag 4

Monitort u het gebruik van de F-35 door Israël, zoals in Nota 1 wordt beschreven? Zo ja, hoe doet u dat en wat levert deze monitoring op? Zo nee, waarom niet?²

Vraag 5

Kunt u bevestigen dat ook onderdelen van de F-35I worden geleverd via het European Regional Warehouse (ERW) in Woensdrecht?³ Zo nee, wat zijn de feiten?

Vraag 6

Worden er vanaf de vliegbasis in Woensdrecht onderdelen van de andere wapensystemen die daar zijn opgeslagen (zoals bijvoorbeeld de F-16, de Apache-, de NH-90- en Chinookhelikopter) aan Israël doorgevoerd? Zo ja, op

¹ The Aviationist, 7 november 2023 «Israeli F-35Is Providing Close Air Support To Troops In Gaza With 2,000-lb Bombs» (<https://theaviationist.com/2023/11/07/israeli-f-35i-cas-gaza/>)

² Aanhangsel van de Handelingen II, vergaderjaar 2023–2024, nr. 454, bijlage «Nota 1»

³ OneLogistics, «About us; European supply chain support for the F-35 sustainment program» (<https://onelogistics.eu/about-us/>)

basis van welk beleid gebeurt dat? Zijn dat ook speciale regelingen? Kunt u dat toelichten?⁴

Vraag 7

Behoort het ERW in Woensdrecht tot het Nederlands grondgebied? Waarom is dan besloten om de goederen die daar passeren buiten het Nederlands wapenexportbeleid te plaatsen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Vraag 8

Waarin verschilt het «stroomlijnen van het exportcontroleproces» van het afschaffen van exportcontroles?⁵ Onder welke omstandigheden wordt doorvoer niet toegestaan?

Vraag 9

Waarom is de Regeling Algemene Vergunning NL0009 op 31 juli 2021 veranderd nadat de regeling in 2016 werd ingesteld?⁶ Wat hield de verandering in en waarom is deze doorgevoerd?

Vraag 10

Is het juist dat ook onderdelen van Nederlandse producenten nog steeds deel uitmaken van de F-35?⁷ Waarom vallen deze onderdelen niet onder de regels van de exportcriteria?

Vraag 11

Hoeveel Nederlandse bedrijven nemen deel aan het F-35-programma? Hoeveel zijn onder dit programma geregistreerd?

Vraag 12

Leveren Nederlandse bedrijven aan het ERW, waarna deze goederen Amerikaans eigendom worden? Ofwel, worden via het ERW ook door Nederlandse producenten gemaakte wapenonderdelen gedistribueerd?

Vraag 13

Leveren Nederlandse bedrijven ook wapenonderdelen aan Israël buiten het ERW om, maar wel binnen regeling NL009?

Vraag 14

Waaruit blijkt dat de doorlevering van F-35-onderdelen naar alle F-35-partnerlanden die gebruik maken van het ERW aan een individuele vergunning wordt onderworpen als levering aan een enkel land wordt opgeschort of beëindigd?

Vraag 15

Onderhoudt de F-35-motorenonderhoudsfaciliteit ook motoren van Israëlische gevechtsvliegtuigen? Is dit afgelopen maanden gebeurd?

Vraag 16

Hoe is de Tweede Kamer, in 2016 of daarvoor, geïnformeerd dat exporttransacties onder regeling NL009 niet worden getoetst aan de acht criteria van het EU-wapenexportbeleid?

Vraag 17

Kunt u de Kamer informeren over de omvang van de wapenexport vanuit Nederland aan Israël sinds 7 oktober dit jaar? Zo nee, waarom niet?

⁴ NRC, 8 november 2023, «Levering van reserveonderdelen F-35 stuit op kritiek» (<https://www.nrc.nl/nieuws/2023/11/08/levering-van-reserve-onderdelen-voor-f-35s-stuit-op-kritiek-a4180233>)

⁵ Zie bijvoorbeeld Aanhangsel van de Handelingen II, vergaderjaar 2023–2024, nr. 444, vraag 1 en 2

⁶ Regeling Algemene Vergunning NL009, artikel 3 (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0038437/2021-07-31>)

⁷ Rijksoverheid, «Orders in het F-35-programma» (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/commissariaat-militaire-productie/orders-voor-ontwikkeling-f-35#:~:text=De%20Nederlandse%20industrie%20levert%20een,%E2%82%AC%201%20miljard%20omzet%20gemaakt>)

Vraag 18

Zijn er sinds 7 oktober dit jaar wapenexportverzoeken afgewezen? Zo ja, hoeveel en waarom?

Vraag 19

Bent u (los van 13 oktober waarover u de Kamer schrijft) nogmaals geïnformeerd over het mogelijk plaatsvinden van een specifieke doorlevering van F-35-onderdelen die Amerikaans eigendom zijn vanuit Nederland naar Israël? Zo ja, hoe vaak en wanneer?

Vraag 20

Is het gebruikelijk dat u hierover wordt geïnformeerd of bestaat hiertoe geen verplichting?

Vraag 21

Kunt u aangeven of, en zo ja, waar in de EU-wapenexportcriteria en het Wapenhandelsverdrag staat dat export onder omstandigheden uitgesloten kan worden van controle, zoals gebeurt via regeling NL009?

Vraag 22

Klopt het dat er een methode is waarbij het kabinet de Regeling Algemene Vergunning NL009 zelf aanpast, zodat Israël als bestemming onder de algemene vergunning wordt uitgezonderd? Wat is hiervoor nodig?

Vraag 23

Deelt u de opvatting dat uw verlangen een betrouwbare bondgenoot te willen zijn in dit geval haaks staat op het internationaal bevorderen van de mensenrechten? Indien nee, waarom niet?

Vraag 24

Deelt u de opvatting dat een eventuele «negatieve weerslag op het Nederlandse aandeel in het F-35-programma» niet kan opwegen tegen mogelijke medeplichtigheid aan oorlogsmisdaden? Indien nee, kunt u dat toelichten?

Vraag 25

Deelt u de opvatting dat de wapenexport op basis van de ervaringen in de oorlog in Gaza moet worden geëvalueerd? Indien nee, waarom niet?

Vraag 26

Wat is de stand van het onderzoek naar wapenexport (zoals toegezegd in het commissiedebat Situatie in Gaza van 23 november jongstleden)? Wanneer verwacht u dat het gereed is?